

יבתי

נטפי חיזוק ופרקי הדרבה
מלוקטים מאוצר משנת דרכו
של ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

יו"ל ע"י מערכת "משנת רבינו" | גליון כב | ניסן - חג הפסח תשפ"ד לפ"ק

דבר המערכת

ידוע המשל מספרים הק' למלך שהיה לו בן יחיד והיה אוהב אותו מאוד, והיה מפונק מאוד כבן יחיד. פעם אחת חטא למלך והגלהו למדינה רחוקה, והיה נע ונד. פעם אחת עלה בדעת המלך אודות בנו יחידו, ושלח שליח אחד לבקשו, הלך וביקש אותו, ומצאו בכפר אחד בין החקלאים בבית המרוח ומשתכר ומרקד עמהם, והלך יחף ובלא מלבוש, ושאל אותו השליח: מה טובך, ושאל בשלומך, והשיב לו: אילו היו לו בתי רגלים ומלבוש חם מי דומה לו, אין בנמצא אדם שיהיה לו טוב יותר ממנו, כי מחמת שנתגשם מאוד לא היה מרגיש שום דבר עבודה וחסרון.

והנמשל הוא על בני ישראל בגלותם, שמחמת שחות ערכם אינם משכילים לבקש לצאת מן הגלות ולהתקרב להבורא ב"ה, אלא מבקשים דברים קטנים ואויליים, דוגמת בתי רגלים ומלבוש חם וכדו'.

זה היה מצבם של בני ישראל בגלות מצרים, אשר לרוב סבלות עבודתם

זמן חרותנו

שיחות קודש שנשמעו מפי ב"ק רבינו שליט"א

בענין יציאת מצרים בימינו | אמונה אף בעיתות צרה |
מעלת המועדים | יוד"ק של אדמו"ר זצ"ל

ע"כ דמאי נפקא מינה אימתי יזכיר יציאת מצרים.
אלא תיבת 'מצרים' אפשר לפרשה לג' בחינות, א) מיצר, ב) צר ג) צרה.
בכל עת ועת כאשר האדם נכנס אל זמן קשה במעברות החיים, יש לו ב' דרכים האיך לילך שם, האחת, למשוך זאת כלפי מטה ולשים האשמה על שאר בני אדם, אך אזי לא יזכה זה ליציאת מצרים, והשניה, למשוך זאת כלפי מעלה ולהשכיל שזמן זה בא מאיתו יתברך וכאשר ישכיל זאת האדם או אז יזכה לחוות את יציאת מצרים, וזהו הפירוש 'בלילות', כאשר חשוכה לו דרכו והרי הוא תוהה ומבולבל.

כעין זה כתב הבעל התניא באיגרת י"א מאגרת הקודש פותח ואומר: "להשכילך בינה כי לא זו הדרך ישכון אור ה'... וביאור הענין הוא רק אמונה אמיתית ביוצר בראשית". פי' שתכלית האדם אינה להסתכל על החיצוניות שבכל דבר ודבר אלא להתבונן בפנימיותו, ואפי' בדבר הרע ביותר תמיד ימצא שם נקודה פנימית וטובה,

בפרי הארץ (דרושים לפסח) כתב, 'זוהו ענין יציאת מצרים בלילות, כי יציאת מצרים נקרא היציאה מן הקליפות', הרה"ק ר' מנדלי זי"ע מבאר על פי דרכו ומהלכו שלא די בכך שיצאו ישראל ממצרים בגופם ובממונם, אלא יש לצאת ממצרים אף עם הרוחניות, עם החלק השכלי, משום שהמצרים היו בחינת מי הוי"ה שעשו עצמם כאינם מכירים בבורא העולם חס ושלום, הם התפארו במעשי ידיהם כביכול וטענו שהם אלו אשר עשו היאור במצרים, הכתוב "כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה" (דברים ח יז).

ולפי"ז נמצא, שבכל פעם כאשר אדם מכיר בכך שמה שיש לו עתה תחת ידיו אין זה שייך אליו בשעה זו מקיים זכירת יציאת מצרים כפשוטו ממש!

וענין זה שייך ג"כ בימים אלו שאנו מתחילים לספור ספירת העומר, לקבל ע"ע כל אחד ואחד לצאת ממצרים הפרטית שלו, ומובן יפה ג"כ הענין דישי להזכיר יציאת מצרים בלילות דייקא, ולא בשאר שעות היום, דלכאורה יש לתמוה

היוצא מכך, דהבריאה הראשונה שנתגלתה בעולם היה החכמה, אך קודם לכן היה היוצר בראשית, לפני כל יצור שנוצר היה את יוצרו, וכאן היה היוצר בראשית שהוא אין סוף, כמאמרם ז"ל (איוב כח יב) 'חכמה מאין תמצא', פי שאף את הגילוי הראשון בעולם שהוא החכמה, אותה ג"כ יצר האין סוף שהוא יוצר בראשית.

מעתה יובן נפלא דברי התניא 'אמונה ביוצר בראשית', משום שב'בראשית' עוד אפשר לו לאדם לחשוב לעצמו שהרי הוא מבין מה שנעשה, ע"י מידת החכמה שבו, אך לא מיוצר בראשית ומהחכמה שם לא יוכל אף להעלות על מחשבת שהרי הוא מבין!

כפי שאנו אומרים בפיוט שלאחר ההגדה של פסח 'אחד מי יודע... ארבע מי יודע... שלשה עשר מי יודע, שלשה אני יודע, שלשה עשר מדיא', ולכאורה האם לפי האמת יכולין אנו לומר כך ולומר שאנו יודעים כראוי את י"ג המידות, אלא כיון ש"תכלית הידיעה שנדע שלא נדע" (בחינת עולם יג מה) לכן מובן שאמנם אומרים אנו שאנו מבינים את י"ג המידות אך כשמגיע לכך יודע שאינו יודע, ואם ישאל השואל, למה לנו לעבור כל המעברים והגלים עד שנוכל לומר שאין אנו יודעים, מדוע אי אפשר לבוא הישר אל י"ג המידות ללא המהלך שקודם להם. אלא כדרך העולם שאומרים שישנו את 'השפל באמת' וישנו את ה-'אמתדיגע' שפלי, השפל באמת הוא אינו יודע. אך אמתדיגע שפל - הוא זה שבא להכרה שאינו יודע אך לפי האמת יודע ומשיג בעבודת השי"ת,

ולפי"ז אפשר לפרש דברי הפייטן, שבכל י"ב הדברים הנזכרים בפיוט אומרים 'אני יודע' כשפל באמת הנזכר, ובי"ג הרי הוא אמתדיגע שפל ואומר אני יודע שאיני יודע! וללא כל התהליך שקדם לו לא היה מגיע אל התכלית, וכמו כן הקב"ה ברא עולמו

ממטה למעלה,

ש ה ת ח י ל
ל ב ר א
מ ה מ ל כ ו ת
ועד לחכמה
שהיא

ועל דברים אלו מסופר על החסיד הנודע ר' מנחם מענדל פוטערפאס ז"ל, שאמר שבמשך כל שנות יסוריו כאשר נתגלגל מדחי אל דחי ומשבי לשבי בסיביר,

הדבר היחידי שהחזיק אותו במצביו, ואחז בכך כיתד שלא תמוט, אלו דבריו הקדושים הנ"ל של בעל התניא זי"ע, ולאחר המלחמה האיומה, כאשר כבר זכה לבוא אל הנחלה ואל המנוחה, קבע את מקום מושבו בעיר הבירה לונדון, ולא די בכך אלא שלאחר שנים כה רבות שהיה חשוך בנים, בעזר יוצר בראשית זכה לחבוק בת למזל טוב, השמחה גאתה על גדותיה בכל בתי ישראל שבלונדון עם השמה הבשורה המרנינה, כאשר גדלה הבת ונעשתה לנערה, ל"ע נסתלקה לבית עולמה על ידי תאונת דרכים קשה ביותר, הצער היה גדול מנשוא, האבל זעק מקירות הבתים וכל לבבות ישראל נחתכו לרסיסים לשמע הבשורה המרה, והעיר לונדון נבוכה ואבלה.

ובזמן הלויה ההמונית שבה השתתפו כל תושבי העיר כדי לחלוק לה כבוד אחרון, האבל הורגש באויר, קירות העיר בכו וזעקו מכאב אדיר, וכאשר האב ר' מנדל ז"ל נשא דברי פרידה מביתו היחידה והבכירה, זבוב לא נשמע באויר הרחובות לבד מקולות השבר, נהי ובכי, נעמד ר' מענדל ז"ל לפני מיטת בתו, ומרוב שבר וכאב לא יכל לפתוח בדיבורים במשך כמה דקות, עד שפתח בעזקה גדולה: 'מענדל, וואס וועט זיין מיט דיין להשכילך', וכך חזר חיוכו הנצחי לעלות על פניו והאמונה בצורה ישענו נשארה חקוקה בליבו שוב כיתד שלא תמוט.

וממשיך בעל התניא וכותב: "וביאור הענין הוא רק אמונה אמיתית ביוצר בראשית" - כדרך שמפרש בתרגום ירושלמי, 'בראשית ברא אלוקים - בחוכמה ברא ה', פירוש, שכאשר ברא הקב"ה את עולמו, צמצם הלבוש, והגילוי הראשון שנתגלה בעולם היה חכמה ו א ח כ נ ת ג ל ו ה ב י נ ה ו ה ד ע ת ו כ ו ... כ י ד ו ע ל י ו ד ע י חן.

עבודת פרך, ולרוב שקיעת נפשותם בקליפה, לא ידעו ולא הבינו זאת [שהם רחוקים מהקב"ה, ועליהם להתפלל ולהשתוקק להתקרב אליו], והיה עיקר צעקתם את פני ה' צעקת יסורי גופם ועבודתם בטיט ובבנין.

ובהתחלת הגאולה האיר הקב"ה עיניהם, להבין מה חסר להם באמת, ואז החלו להרגיש טעם המרירות ושפלות מצבם הרוחני, וזה גופא היתה אתחלתא דגאולה כדברי הצ"ח (דרוש מב לפסח): "הרשע בעודו ברשעו אינו מרגיש במרירות חייו... וכשהרשע מתחיל לשוב בתשובה, אז טועם טעם מיתה למפרע, ומרגיש במרירות חייו. וכן אירע לנו במצרים, שכל זמן שהיינו משוקעים בטומאת מצרים לא הרגשנו, אבל אחר שנאמר משכו וקחו, שמשכו ידיהם מעבודה זרה, אז הרגישו במרירות חייהם."

בוה נבין הסדר שנשנה במשנה (פסחים פ"י מ"ה): "פסח מצה ומרור", דלכאורה היה צריך להקדים מרור תחלה, "שהרי השיעבוד היה בתחלה, ואחר כך הגאולה, ולמה קדם פסח ומצה - שהם זכר לגאולה - למרור שהוא זכר לשיעבוד", ולפי האמור יונת, כי "קודם התחלת הגאולה לא הרגישו במרירות חייהם, אבל אחר הפסח ומצה, אחר כך הרגישו במרירות השיעבוד של הנפש". ע"כ.

ומסביר החידושי הרי"מ זי"ע, זכר לכך אוכלים "מרור" בליל זה, לרמוז, כי התחלת הרגשת טעם המרירות והשפלות גופא היתה חלק מגאולתם של ישראל, ויה"ר שנזכה עוד האי שתא לאכול שם מן הזבחים ומן הפסחים, אכ"ר.

גאולה, פאולת

הספירה הראשונה ושם כבר אינו יודע באמת.

ולפי מהלך זה היה ר' אשר ז"ל מפרש הכתוב 'והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום וגו'', (בראשית א ב) שהתוהו ובוהו הנזר בכתוב היה לבריות ולא לעולם משום שאז אינם יודעים ומשיגים כלל! בתוהו ובוהו של האדם שם מתקיים בו מאמר הכתוב 'מאיתו לא תצא הרעה, ושם הוא עולם שכולו טוב - של הנבראים משום שאז יכול להשיג מה נעשה שם.

'יכול מראש חודש תלמוד לומר ביום ההוא אי ביום ההוא יכול מבעוד יום תלמוד לומר בעבור זה בעבור זה לא אמרתי, אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך' (הגדה של פסח). אאמו"ר זצוק"ל אמר שראש חודש הוא זמן שראש כל אדם מלא בהרגשים, דאז מתחילים מחדש עם התחדשות לכבוד החודש הבא עלינו לטובה, ואזי ניקל בלב אדם לעבוד השי"ת.

ולפי"ז מפורש יפה, יכול מר"ח - שאזי קל ביותר לעבוד השי"ת אך משא"כ בליל השימורים שהוא במחצית החודש שאז אין התחזקות והתחדשות כזו, ת"ל ביום ההוא - שאף בזמן כזה יש לעבוד השי"ת אי ביום ההוא יכול מבעוד יום - שעוד מאיר אור היום בעולם ויוכל למצא נקודת התחזקות ולעבוד השי"ת אך כאשר חשוך ואפל לגמרי אפשר שלא, ת"ל בעבור זה... שאף בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך, בחשכות גדול כזה אף בעת זו מאמינים אנו ומודעים ומהללים לבורא עולם!

וידבר ד' אל משה לאמר, דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ד' אשר תקראו אותם מקראי קודש אלה הם מועדי. (ויקרא כג א-ב)

וקודם לכן אמר הכתוב 'ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ד' מקדישכם' (שם כב לב) הענין של מסירות נפש שלא לעבור בג' עבירות חמורות, ולמסור נפשו אל הבורא כל עולמים, מהיכן נוטלים הכח לקיים ה'ונקדשתי', מהיכן לוקח האיש הישראל כוחות נפשו כדי למוסרה לבור"ע בכל ימות השנה, אומר הקב"ה לבניו 'ונקדשתי בתוך בני ישראל' - ומהיכן יקחו כוחות נפש לך,

מ'אלה מועדי ד' אשר תקראו אותם מקראי קודש', שבמועדי השנה שם יוכלו למצא הכוחות לקיים 'ונקדשתי' למשך שאר ימות השנה, ומשא"כ בשב"ק שיוורד לעולם כח 'לדעת כי אני ד' מקדישכם' ששבת היא קביעא וקיימא שאזי יש איתערותא דלעילא אך ללא איתערותא דלתתא, אך במועדים מקבלים אנו כוחו

"במועדים יש ליהודי כח עילאי לגילוי השכינה שהיה בזמן חרותנו שבזמן חרותנו יוכל האדם להגאל מכל מיצר צר ויצרה שעומדת בדרכו לחירות ויוכל להדבק בריבון העולמים!"

גוף באיתערותא דלתתא כדי שנוכל להיות כלי מוכן לקבל האיתערותא דלעילא שיוורדת עלינו!

לכן מפורש נפלא הכתוב 'מועדי ה' אשר תקראו אותם' שבמועדים יש ליהודי כח עילאי לגילוי השכינה שהיה בזמן חרותנו, שבזמן חרותנו יוכל האדם להגאל מכל מיצר צר ויצרה שעומדת בדרכו לחירות ויוכל להדבק בריבון

העולמים! לכן דיבר הכתוב קודם על ענין ג' עברות דייקא, גילוי עריות, שפיכות דמים, ועבודה זרה, ששלשת הכוחות לעמד בפניהם - מקבלים אנו משלשת הרגלים, מפסח, משבועות, ומסוכות.

לאאמו"ר זצוק"ל היה איטליז לבשר, ובעת המלחמה האיומה נמלט על נפשו למקום מרוחק מזירת המלחמה, וכשוך הזעם חזר לעיר בארשא שם גם כיהן כרב ואב"ד, וכן היה חותם בתואר 'אבד"ק בארשא' ואחד מן הדברים שהיו תחת השגחתו שם היה השחיטה הכשרה בעיר.

ומסופר על אחד מבני הקהילה שם שהיה תחת רשותו ג"כ איטליז גדול, ובאחד מן הימים החליט בדעתו להקים עוד איטליז נוסף בעיר, כדי להכפיל ולשלש הכנסותיו הכלכליות, אך איטליז זה היה איטליז לממכר טרפות, וכך החזיק בשני האיטליזים האחד כשר והשני טמא, וכאשר שמע מכך אאמו"ר זצ"ל הודיע לו שלא יוכל להמשיך ליתן לו תעודת הכשר כיון שמכור תחת רשותו גם טריפות.

ואך כאשר שמע זאת יהודי זה, החל מאיים על אבי זצ"ל שימסורו ביד השלטונות שמתנגד לקומוניזם (בתקופה זו החלה הקומוניזם ברומניה), שאאמו"ר זצוק"ל היה מכניס אורחים לכל הבנות הנשואות לפליטה שחזרו מזמן המלחמה והיה דואג לכל צרכן ביד רחבה, ואמר לו אותו היהודי שילשין עליו לשלטונות שמסית את אותן הבנות נגד הקומוניזם, ובבארשא היה שם מושל העיר שהיה לו הכרת הטוב לאאמו"ר זצוק"ל ושמע מכל אשר נעשה וכחצות הלילה התדפק על דלת ביתו והודיע לו על כך שנתון הוא בידי המשטרה המקומית ועלולים לבוא לאסרו בתפיסה, ועליו להמלט על נפשו בהקדם האפשרי,

ומיד קם וברח אל טאמאשוואר שמחוץ לגבולות רומניה וכך ניצל ממעשה זה, וממעשה זה למדים אנו על כל פרקי חייו שהיו במסירות נפש מעל ומעבר בין בלימוד התורה הק' ובין בשמירת השבת כהלכתה כפי שהיה מכין ביתו כבר מליל ששי לכבוד שבת קודש, זכותו יגן עלינו, אמן.

"ונאכל שם מן הזבחים"

"עדות גוי שראה סדר הקרבנות הפסח"

שלא ידחקו זה לזה, וכן אלו היו נועלין שערי העזרה כאשר ראו שנכנסו מה שיש בו די פעם אחת.

ובהגיע אל מקום השחיטה, שורות שורות של כהנים היו וכפות של כסף וכפות של זהב בידם, ושורה שהתחלתה של כסף כולה של כסף, ושל זהב כולה של זהב, וכל זה להידור ותפארת, וכל אחד מן הכהנים שבראש השורה מקבל כף אחת מדם השחיטה ונותנה לחברו וחברו לחברו עד מקום המזבח ושבראש המזבח היה מחזיר הכף ריקם ונותנה לחברו וחברו לחברו עד סוף, באופן שכל כהן וכהן היה מקבל כף אחת מלאה ומחזיר כף אחת ריקנית, ולא היה זה לזה עיכוב כי היו כל כך זריזים בעבודה זו עד שהיו הכפות נראות רצות ובאות כחצים ביד גבור.

ושלושים יום מקודם היו מרגילים עצמם בעבודה זו, רואים מקום הטעות אשר אשר אפשר או מכשול שיפסיק להם, ושני עמודים גדולים גבוהים ועליהם שני כהנים בחצוצרות של כסף בידם, ותוקעים בהתחלת קרבן של כת וכת כדי להשמיע לכהנים העומדים שם על דוכנם שיאמרו הלל בקול רנה ותודה, ובכל כלי שיר אשר להם, וכל הכלים היו מוציאים שם ביום ההוא, וכן בעל הקרבן אומר ההלל ואם עדין לא נגמרה השחיטה חוזרין וקורין, אחר השחיטה היו יוצאים אל העזרות, ושם כל הכתלים סביב משיני ברזל ומזלגות לתלות הקרבן ולהפשיט ושם אגודות אגודות של מקלות, שכאשר לא ימצא מזלג פנוי, לוקח מקל אחד

שכשיוצאין לעבודה זו, לא יאמר שום אדם לחברו גש הלאה, או שיאמר הניחני ואעבור, אפילו יה האחרון שלמה או דוד מלכם.

ושאלתי לכהנים, כי זה אינו מדרך המוסר, והשיבו כי הוא להראות שאין גבהות לפני המקום בזמן הכנת עבודתו, כל שכן בעבודתו ממש, ובאותם שעות כולם שוים לטובה.

ובהגיע יום ארבעה עשר לחודש, היו עולין למגדל גבוה שבמקדש, קראוהו העובדים לול. וכבש שלו עשוי כמין קאנפרינו שלנו, ושלושה חצוצרות של כסף בידם

ותוקעים, ואחר תקיעה מכריזין ואומרים: עם ה' שמעו, הגיע זמן שחיטת הפסח לשם מי ששיכן שמו בבית הגדול והקדוש הזה. וכאשר שמעו העם הקריאה היו לובשים בגדי מועד, כי מחצי היום ולמטה היה יום טוב לכל היהודים, לפי שהוא זמן הקרבן,

ובפתח העזרה הגדולה היו עומדים שנים עשר לויים מבחוץ וגזרי כסף בידם ושנים עשר מבפנים וגזרי זהב בידם. אל שבחוץ לישב היוצאים

ביא בכאן מה שכתב בשבט יהודה עדות בן נכר נציב הרומיים, שהיה עד ראיה בירושלים, ומאשר ומקיים כל הכתוב במשנה תורה שבעל פה על פי חז"ל עם הרחבה ותפארת בדברים שאינם מגופי הלכותיו, ממנו נראה הדר כבוד בית אלהינו, ונדע מה שאבדנו בחטאינו ונתפלל בלב שלם להשם יתברך שיחזיר עבודת בית מקדשו במהרה בימינו, וזה לשונו:

כשמגיע ראש החודש הנקרא אצלם ניסן, יוצאים רצים ושליחים במאמר המלך והשופטים לכל סביבות ירושלים לכל מי שיש לו מקנה צאן ובקר ימהר להביא המקנה כדי שימצאו עולי רגלים די זבחייהם וגם למאכלם כי העם רב מאד, וכל מי שלא היה בא לזמן הקצוב היו מחרימין כל ממונו לקדשי הבית, אז היו כל אנשי מקנה ממהרים ובאים.

ובנחל סמוך לירושלים היו מעבירין המקנה בנחל, כדי שיירחץ וינקה מכל לכלוך, ואמרו שלזה אמר שלמה שעלו מן הרחצה.

ובהגיעם להרים אשר סביב לירושלים, היה הריבוי כל כך עד שלא נראה דשא כי כולו הפך לבן מלבנינות הצמח.

ובהגיע יום העשור, כי בי"ד מן החודש היו עושין אותו קרבן היו יוצאין כולם לקנות את הזבח הנקרא אצלם פסח. ומתקנת היהודים

על כתף חברו ומפשיט, ונותן מה
שראוי לתת ל מזבח, ויוצא
והולך בשמחה וטוב לבב,
כמו שהולך למלחמה וניצח,
כי דופי וקלון מתמיד היה
ביניהם מי שלא קרב קרבן
הפסח במועדו.

והכהנים בשעת אותה
עבודה היו לובשים אדום,
מפני שלא יראה דם אם יפול
על הבד, והלבישו לבוש קצר
עד השוק ועומדים יחפים.
ובתי היד עד הזרוע לבד, כדי
שלא יעכב בשעת אותה
עבודה, ועל ראשן כובע קטן
ושלוש אמות מצנפת קשור
סביבו והכהן גדול היו לו
ארבעים כריכות מצנפת, כפי
מה שספרו לי, והוא מצנפת

להתנורים שהיו צולין בהם
הקרבן, היו על פתחיהם
ואמרו לי, כי הוא לפרסם
האמונה ולשמחת החג.

ואחר הצליה אוכלים
בקול הלל ורינה ונשמע קולם
למרחוק, ואין שער משערי
ירושלים שינעל הדלת בלילי
הפסח, מפני כבוד העוברים
והשבים כי רבו, עד כאן לשון
הרומי.

וכשקרא מלך ספרד אלפונסו | הגדול דברי האגרת הזאת, אמר כלשון
היהודים: היהודים ראויים
לכבוד על אשר כך נמצא
בהם.

וכתב בעל הספר ז"ל:
"ואני שלמה שלחוני לקבץ
לפדיון שבויי מאלאגה, ושם
בחצר המלך בקשו הגויים
להגיש קרבן פסח ועשו
בפועל מזבח ושורות כהנים
עם כלי כסף ומשוררים
אומרים ההלל, ותמהו העם
והמלך מאד, אמר המלך:
יהודים שכך ראו ונאבד מהם
טוב מותם מחייהם, עד כאן
הסיפור ההוא,

העתקתיו, אולי יראו
ויקחו מוסר בני נמנו וילמדו
קל וחומר להשתוקק אל
העבודה הקדושה מתיתשוב
לציון ותחזינה עינינו, ויתאונן
על חורבן בית חמדתנו,
ויתפללו ויתחננו בלב שלם
לאלקינו, ישיב שבותנו
ויעלנו לארצנו, יבנה עירנו
ויכון מקדשנו, ובעבודתו
במהרה נשמח כולנו, אמן כן
יהי רצון". (סידור היעב"ץ)

**"אמותת יציאת מצרים פרושו
הוא כמו שמקובל מרבינו
מין הבעש"ט זי"ע שבבל עיזן
חשבות וטמטום מכל מיני צרות
וחומות העומדים על האדם יתן
בליבו אמותת יציאת מצרים -
שהקדוש ברוך הוא ברגע של
יציאת מצרים חשב על כל בר
ישראל שלא ידח ממנו נידח,
ועתן תקנה לכל בר ישראל,
ומוציא את עמו בכל עיזן חמן
מכל מיני מעיקים בגוף ובנפש,
ובכח אמונה זו באמת תיכף
יתפרדו כל פועלי און ולכל בני
ישראל היה אור במשבותם"
(עבודת הבורא)**

מצרבת

'משנת רבינו'

מאחלת לכל אנ"ש די בכל

אתר ואתר

א פריילעמן און

בשר'ן פסח!

ה

אלו שמחמירים על עצמם
בחומרות שונות בחג הפסח
ואינם מסתפקים בהלכות
הפשוטות. האם אין בכך
משום גאווה?

בעצתך תגדלני

שו"ת עם הרה"ג ר' יהודה לייב פרוש שליט"א
ממשפיעי הקהילה

את עצמו כנמצא בסכנה מתמדת בכל
עונות השנה ובמיוחד בכל אשר קשור
לפסח.

כאשר נרצה להתייחס לשאלת השואל
אודות החשש שהחומרות יביאוהו
לגאווה, ברצוננו להעתיק קטע הלכות
תענית עיין במשנה ברורה מהדורת דרשו
סימן קע סעיף טז וז"ל המתענה ומפרסם
את תעניתו לאחרים כתב השו"ע סימן
תקסה סעיף ו' שיענש על כך וכתב
המשנה ברורה שם (ס"ק טו) אם שואלים
אותו אם התענה מותר לו לומר את
האמת כיון שאינו עושה כדי להשתבח
ולתפאר וכו',

וכל זה בתענית שאדם מקבל על עצמו,
אבל בתעניות קבועות והוא במקום
שמקילים בהם ההמון מצוה לפרסם
שמתענה כדי שילמדו ממנו וכו'.

דבר שפשט היתרו בכל ישראל כתב
המ"ב בסימן ס"ק ו בשם ים שלמה
אם מחמיר בזה בפני רבים ואיכא למיחש
ליורה מנדי אותו (ואם ידוע שעשה
לשם שמים אין מנדים אותו).

ע"כ דברי המשנה ברורה. הרי לפנינו
דברי המ"ב שדאג לחשש של גאווה ושם
דגש על אפשרות העונש, ושינדהו
כאשר יעלה החשש שמתנהג בחומרות
במטרת יוהרא,

ולא חזינות שהמ"ב יביא מהלכות
פסח מנהגים ותקנות ולציין היכי תמצוי
שיהיה לו חשש של יוהרא, אדרבה
כל מחמיר מקבל גבוי הן מגדולי בעלי
ההלכה והפסקים והן מגדולי בעלי
הקבלה המבטיחים גדולות ונצורות
לאותם המחמירים להתברך בכל מילי
דמיטב בזה ובבא בבני חיי מזוני רויחא
וס"ד בכל העניינים. מי יתן ונזכה להיות בין
המתברכים אכ"י"ר.
כתב, יהודה ליב פרוש

וכן מצאנו חומרה יתירה הנהוג בעיקר
בקהלות אשכנז לאסור קטניות מחשש
שמא בטעות יגררו אחר חטה ויכשלו
בחשש חמץ בפסח.

בענין זה נראה לי שהאווירה בקהל
ישראל להיות מקפיד ומחמיר בכל
הדומה לחמץ בפסח ובכל זאת לא יעלה
על הדעת שיש מקפידים ומחמירים
מחמת התפעלות והתעוררות ההרגשות
והחששות של הגאווה.

הר"ר אשר זיע"א השיח לפני כותב
שורות אלו באחד הפרקים שבערב
פסח, בוידוי דבריו מתוך ענוה והשפלות
התוודה ואמר שהיצה"ר הצליח... ללכוד
אותו ולמנוע ממנו ההתעסקות הנכונה
בתורה ומצוות היצה"ר מונע ממנו
להתפלל ללמוד לעסוק במעשי החסד.

בדבר אחד השאיר היצה"ר אותו הוא
בזהירות פסח אך גם שם היצה"ר עושה
כל מאמץ ללכוד אותו והרי הוא בסכנה
גדולה. ע"כ תוכן הענין.

דברים אלו השאירו עלי רושם חזק על
הזהירות המיוחדת שמוה"ח אשר היה
זהיר ובכ"ז לא ראה בזהירות זו איזה גאות
(לא רואים את המילה) אלא ההיפך רואה

"תשית לראשו עטרת פי"

חלק מהוצאות הירחון נודבו

ע"י הרה"ח
יעקב הלל קלוין
ה"י
להגל חולדת הבן

יה"ר קמיה אבוהון דבשמיא שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה
ויזכה לרב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו אכ"י"ר.

"תשית לראשו עטרת פי"

חלק מהוצאות הירחון נודבו

ע"י הרה"ח
ברוך רובין
ה"י

להגל שמחת אירוסיה הבת

יה"ר קמיה אבוהון דבשמיא שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה
ויזכה לרב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו אכ"י"ר.

בדרבם

איסקה ליקוטי פנינים
מתורת רבוה"ק

בעל האמרי יוסף

הבנים בתורה והבנות באומנות שמה

דהוא ה' אורה דהיינו החמשה
חומשי

תורה, דאורה זו תורה כדאיתא
במגילה (טז:), ודייקא הבן דבנים
יתעסקו בתוה"ק, אבל הבנות דאין
צריכין ללמוד יתעסקו במלאכה
ואומנות כדאיתא בב"מ (ל:); והודעת
להם זה בית חייהם, ופירש"י ללמוד
להם אומנות להתפרנס בו עיי"ש,
וז"פ וכל הבת, דהיינו הבנות, תחיון
ללמוד להם אומנות, ועל ידי זה לא
יתעסקו בחכמות חיצוניות ויגדלו
אותן לעבודת השי"ת.

אליו, וע"כ מתייראין מהקאמוניסטען
שהם האנשים שאינם עוסקים בתורה
ולא במלאכה, וע"כ צוה פרעה כל הבן
הילוד היאר"ה,
ואיתא בתקוני זוהר (תיקון כ"א, נג:)

ויצו פרעה וגו' כל הבן הילוד היארה
תשליכהו וכל הבת תחיון (שמות א,
כב).
דהנה נודע בזמנינו דכל המלכים
רוצין שבני מדינתם יהיו עבדים נאמנים

בעל השו"ת יעקב יוסקה

דברי התלמידים לרבנותיהם

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר
בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין
בבני ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל
אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם
רבנותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית.
לכאורה כיצד העזו התלמידים להפסיק
את רבותיהם מלספר ביציאת מצרים, ואפשר
לומר דעל ידי שישבו הצדיקים ועסקו בסיפור
יציאת מצרים ונפלאות הקב"ה, הגיעו למדרגות
גבוהות ונעשו אורות גדולים עד שהשפיעו גם
על התלמידים שהרגישו באור גדול, ולכך הלכו
לומר לרבנותיהם הגיע זמן קריאת שמע של
שחרית, מחמת גודל האור שהרגישו בנפשם,
היה נדמה להם כי הגיע זמן שחרית.

בעל הרקל יצחק

מניעת נתינת התבן היתה בכדי שתקום השי"ת
גם מהמצריים

הנה להבין הענין שגזר דייקא שלא יתנו ולהם תבן דייקא,
ואם רצה להכביד עליהם העבודה, היה לו להגדיל להם מתכונת
הלבנים שיעשו יותר בכל יום ויום, ולמה גזר דייקא שלא ליתן
להם תבן ויפוצו לקושש קש לתבן.
ונראה לומר בפשוט עפ"י מ"ש במדרש (שם כג) ז"ל: אתם
קחו לכם תבן ויפץ העם בכל ארץ מצרים מפני שהיה משה
במדין, א"ל הקב"ה למחר אני מביא עליהם מכות והם אומרים
פרעה חוטא ואנו לוקין, כיון שישאל יוצאין להביא תבן ולעשות
ה' המצרי רואהו בתוך שדהו ומשבר את שוקיו, לפיכך ויפץ העם
עכ"ל,

וכן הוא בתנחומא (וארא ו) ובמדרש לקח טוב ובילקוט,
ונמצא לפי זה מאת השם היתה זאת ליתן בלב פרעה ויועציו
לגזור גזירה זו, כדי שעל ידי זה יוכל השי"ת לנקום גם מהמצריים
ולהביא עליהם המכות, ולכן יוכלו לטעון אשר הם לא חטאו כלל
וכנ"ל, ונמצא שהוכרח להיות הגזירה על דרך זה דייקא.

יום טוב זה בשם חג המצות,

והנה כתיב (שיר השירים ו ג) 'אני לדודי ודודי לי', היינו שאנו מספרים שבחו של הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא מספר שבח של ישראל, וכן הוא שאנו מניחים תפלין וכתוב בהן שבח של הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא מניח תפלין שכתוב בהן שבח של ישראל (ברכות ו.ו),

והנה 'חג המצות' נקרא על שם ישראל, ועיין ברש"י על פסוק (שמות יב כט) וַיֹּאפֹּו אֶת הַבֶּצֶק עֲגַת מִצּוֹת גּוֹ' וְגַם צֶדֶה גּוֹ', ועיין ברש"י מגיד שבחן של ישראל כו', שמפורש בקבלה זכרתי לך כו', עיין שם, ונמצא נקרא 'חג המצות' על שם שבח ישראל שאפו את הבצק עגת מצות,

ולזה בתורה נקרא יום טוב זה בשם 'חג המצות', כביכול השם יתברך מספר שבח של ישראל, ואנו קורין היום טוב בשם פסח, על שם שבח השם יתברך, 'ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח' כו' (שם פסוק כז), שהוא שבח השם יתברך, על דרך הפסוק 'אני לדודי ודודי לי' (פרשת בא) (קדושת לוי)

**|| וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח - בְּחַג הַפֶּסַח
הַקֶּב"ה דִּלַּג עַל פֶּתַחוֹ לִי פֶתַח ||**
ופסח ה' על הפתח (שמות יב כג), להבין זאת, על פי מאמר חז"ל (שיר השירים רבה ה ג) שהקדוש ברוך הוא מבקש מאיתנו ישראל פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם, כלומר שיהיה מעט אתערותא דלתתא, ובשביל זה היה בריאת האדם,

אבל במצרים שראה הקדוש ברוך הוא את ישראל בעומק הקליפה, הוא ברחמיו וחסדיו הגדולים לא המתין על אתערותא דלתתא, רק בחסדו הגדול 'פסח ה' על הפתח' הנ"ל, כי אם הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו גאל את אבותינו.
(בוצינא דנהורא)

נתינת אהרה

- מאמרים נבחרים משנונית חמדה במעלת חג הפסח -

**|| אֵלּוּלָא חַג הַפֶּסַח בְּכָל שָׁנָה לֹא הָיָה
בְּאַפְשָׁרוּת הָאָדָם לְהַתְחַזֵּק ||**

ידוע כל המצות זמניות בבוא הזמן של המצוה נתעורר הדבר שהיה בעת הראשון כשנצטוו המצוה,

בחג המצות יצאנו ממצרים, והעיקר שיצאנו מן מ"ט שערי טומאה, וכמו כן בכל עת בא חג הנ"ל יוצאים אנו בני ישראל כל אחד מקלפיות, כי לולא היה חג המצות בכל שנה לא היה באפשרי לאדם להתחזק בהשם.
(מאור עינים פר' מקץ)

**|| פֶּסַח מְלִשׁוֹן דִּלּוּג | בִּיכְלַת הָאָדָם
לְדַלַּג עַל הָעֵבֶר וְלְהַתְחַדֵּשׁ ||**

איתא באריז"ל הטעם שקורין חג הזה 'חג הפסח' ולא חג המצות, לרמז מאמר הכתוב (ישעיה לה ו) 'ידלג כאיל פסח', שהוא בבחינת דילוג, היינו אפילו אם פגם כל כך עד שאין בגופו מתום ושבור לשברים, בכל זאת אל יפול רוחו בקרבו ויתיאש חס ושלום, והזמן גרמא בפסח שהוא בחינת דילוג - לדלג על העבר ולקבל על להבא לעשות רצונו יתברך.

(בית אברהם)

**|| 'פֶּסַח' מְלִשׁוֹן פֶּה - סַח | בְּמִשְׁךְ יָמֵי
הַחַג יֵשׁ לְעֶסֶק בְּעֵינֵי הַחַג ||**

טעם מה שנקרא חג הפסח, דאיתא בספרים שעיקר המצוה, כלומר שאדם צריך לומר קדם שעושה מצוה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה הריני עושה מצוה זו לעשות רצון הבורא ברוך הוא, 'אמרתי ונעשה רצוני' (ילקוט רמז תשמו),

וכן בכל משך ימי הפסח צריך האדם לעסוק בכל הענינים הנמצאים המדברים מעניני פסח, במדרש ובזהר, בילקוט ובשאר ספרים, וזהו חג 'הפה - סח', כי בחג הזה צריך הפה לדבר מעניני הפסח,

והנה מאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא וכאשר האדם עוסק באיזה ענין נתחזק אצלו בכל פעם הענין ביותר, במח, ובחוזק, ובחשק,

במח כיצד: כי על ידי התמדת עסקו בהענין נתרבה במחו התבוננות, שבכל פעם הוא מבין בהענין הבנה יתרה מקודם,

ובחוזק כיצד: כי על ידי הרגלו בו הוא עושה את הענין ביתר יופי ומשובח ומהודר,

ובחשק כיצד: כי נתאהב אצלו הענין בכל פעם באהבה יתרה ובחשק גדול, וכן כשהוא עוסק בכל החג מעניני הפסח על ידי זה הוא מעורר גם למעלה שנתאחדו ונתחזקו האורות העליונים במח ובחוזק ובחשק, והוא קירוב הגאולה.

(סדר הזמנים)

**|| בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְכַנִּים אֶת הַחַג 'פֶּסַח'
כְּדִי לְסַפֵּר בְּשֵׁבַח הַבּוֹרָא וְהַבּוֹרָא מְכַנְהוּ
'חַג הַמִּצּוֹת' לְסַפֵּר בְּשֵׁבַח יִשְׂרָאֵל ||**

יש להבין שאנו קורין את יום טוב המכונה בתורה בשם 'חג המצות' (שמות כג טו) אנו קורין אותו פסח, והיכן רמז זה בתורה לקרא יום טוב זה בשם פסח, והלא בכל התורה נקרא

